



بررسی عوامل مؤثر بر مشارکت روستاییان جنگل نشین در حفاظت از جنگل ها (مطالعه موردی: شهرستانهای شمالی استان ایلام)

مهدی روشنی^۱، علیرضا پورسعید^۲

۱ کارشناس ارشد اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان ایلام، ۲ استادیار و رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم

و تحقیقات ایلام

mehdiroshani62@yahoo.com

امروزه اهمیت منابع طبیعی تجدیدشونده به عنوان سرمایه های ارزشمند و حیاتی هر کشور به منظور دستیابی به توسعه پایدار برکسی پوشیده نیست. لیکن علی رغم این مهم در کشورهای جهان سوم و بویژه کشور ایران به دلایل مختلف که عمدتاً منشأ انسانی دارند روند تخریب این منابع شکل نگران کننده ای به خود گرفته است. برای مقابله با این روند مسلماً نقش دولت بویژه سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور و سازمان حفاظت محیط زیست جهت حفاظت و حمایت از منابع طبیعی نقشی به مراتب ارزنده و مهم به شمار می رود ولیکن با وجود وسعت بسیار زیاد عرصه های منابع طبیعی دولت به تنهایی نمی تواند از عهده ی این امر مهم برآید لذا مشارکت عموم مردم بویژه بهره برداران و ساکنان عرصه های جنگلی را می طلبد. هدف تحقیق بررسی عوامل مؤثر بر مشارکت روستاییان جنگل نشین شهرستانهای شمالی استان ایلام در حفاظت از جنگلهاست. از لحاظ هدف، کاربردی و به روش پیمایشی انجام شده است. ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه بود که روایی صوری و محتوایی آن بر اساس دیدگاه صاحب نظران و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ (۹۲٪) سنجیده شد. جامعه آماری تحقیق ۲۴۴۸۹ نفر از روستاییان جنگل نشین شهرستانهای ایلام، ایوان، سیروان و چرداول بودند. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۳۷۸ نفر تعیین شد که نحوه انتخاب آن بر اساس روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای به روش تصادفی انجام گردید. تجزیه و تحلیل داده ها بر اساس فرضیات تحقیق، با استفاده از روش های آمار توصیفی و استنباطی (ضریب همبستگی اسپیرمن و آزمون من وایت نی، کروسکال والیس و رگرسیون چندگانه) با کمک نرم افزار (SPSSv20) انجام گردید. یافته ها نشان می دهد بین متغیرهای میزان درآمد، عوامل ارتباطی، عوامل آموزشی - ترویجی، عوامل اجتماعی - فرهنگی و عوامل سیاستی با متغیر وابسته میزان مشارکت روستاییان جنگل نشین در حفاظت از جنگل ها رابطه ی مثبت و معناداری وجود. نتایج حاصل از رگرسیون چندگانه به روش گام به گام نشان میدهد که متغیرهای عوامل ارتباطی، عوامل سیاستی، عوامل اجتماعی - فرهنگی و تعداد اعضاء خانواده بیشترین تأثیرات مثبت بر متغیر وابسته را دارا بوده اند.

واژگان کلیدی: مشارکت، روستاییان جنگل نشین، جنگل، حفاظت.